

SÅ GÅR DET FÖR SKOGSINDUSTRIN

Stark konjunktur för svensk skogsindustri

Katrin Heinsoo

Rådgivare Branschstatistik
katrin.heinsoo
@skogsindustrierna.se,
08-762 72 42

Magnus Niklasson

Marknadsanalytiker
Träprodukter
magnus.niklasson
@skogsindustrierna.se,
08-762 72 56

Innehållsförteckning

Konjunkturläget	2
Massa- marknadsutveckling	5
Papper – marknadsutveckling	8
Trävaror – marknadsutveckling	11
Tema europeisk byggmarknad: Hög aktivitet i Europa bekräftad, men inbromsning väntar	16
Exportvärde, investeringar	17

Om rapporten

Rapporten innehåller en redogörelse för utvecklingen och läget för skogsindustrin och dess delbranscher sågverks-, massa- och pappersindustrin.

Informationen baseras på officiell statistik och på Skogsindustriernas statistik, om inget annat anges. Rapporten publiceras fyra gånger per år och riktar sig till en bred läsekrets av beslutsfattare, journalister, analytiker och andra intressenter. De jämförelser som redovisas avser samma period föregående år om inte annat anges. Rapporten finns även på skogsindustrierna.se.

Sammanfattning

År 2018 har inletts med tydliga tecken på avmattning i många ekonomier, i synnerhet i Europa men även i Japan. Världshandeln har bromsat och ledande indikatorer har fallit de senaste månaderna. Sveriges ekonomin har rättat i sig i ledet och växer i takt med likartade länder efter mycket stark tillväxt 2015–2016.

Samtidigt visar svensk skogsindustri en fortsatt bra utveckling. Massapriset är på en historiskt rekordhög nivå till följd av en stark global efterfrågan. Även priserna för papper fortsätter utvecklas positivt och den europeiska efterfrågan av förpackningsmaterial stiger. Inom den svenska pappersindustrin är däremot volymen av produktion och leveranser på samma nivå som föregående år.

På sågverkssidan bidrar stor efterfrågan i kombination med utebliven produktionsökning till fortsatt trävarubrist och högre priser. Inte minst i USA har prisuppgångarna varit mycket höga. För de svenska sågverken bidrar den svaga kronan till rekordpriser med marginal även på europamarknaderna.

I denna rapport ägnar Skogsindustrierna ett avsnitt åt trävarumarknadens globala utveckling. Mångas blickar är just nu riktade mot Indien som, efter Kina, ser ut att bli nästa megamarknad för trävaror. Följden av detta blir att de globala handelsflödena allt mer styrs mot östra Asien.

Investeringarna inom skogsindustrin är på en fortsatt hög nivå, med ökande investeringar inom pappersindustrin. Exportvärdet för skogsvaror har en fortsatt starkt utveckling, med en ökning med fem procent för perioden januari till och med mars.

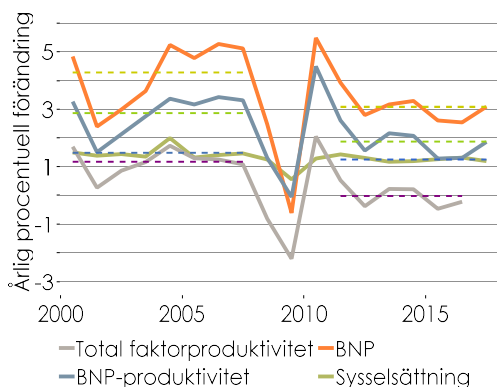
Konjunkturläget

- Gradvis avmattning i konjunkturen
- Högoktanigt monetärt bränsle
- Inbromsning i svenskt bostadsbyggande

Tillväxttoppen har passerats

Världsekonomin utvecklades relativt starkt under 2017, global BNP växte med 3,5 procent (enligt IMF), den högsta tillväxttakten sedan 2013. Även världshandeln tog fart under 2017 och uppvisade de högsta tillväxttalen sedan innan finanskrisen, om man bortser från studsen i samband med att den akuta krisen släppte 2010. Även om 2017 var ett relativt bra år för världsekonomin är det långt kvar till de tillväxttal som noterades under de heta åren innan finanskrisen.

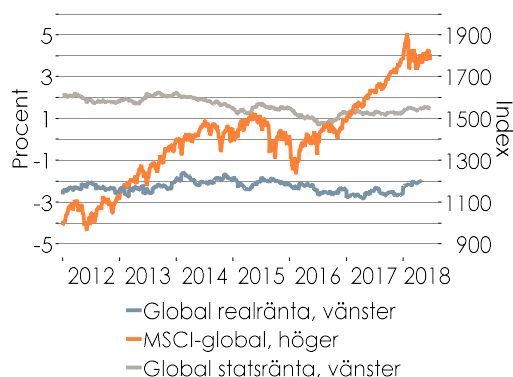
1.1 Globalt: Generösa finansiella förhållande

Källa: Conference Board

Den främsta motorn till den globala ekonomin är fortsatt extremt expansiva finansiella förhållanden. Visserligen steg marknadsräntorna en hel del under 2017 men den globala realräntan är fortfarande kraftigt negativ. Dessutom fortsätter centralbankerna att pumpa in gigantiska belopp i det finansiella systemet via obligationsköp.

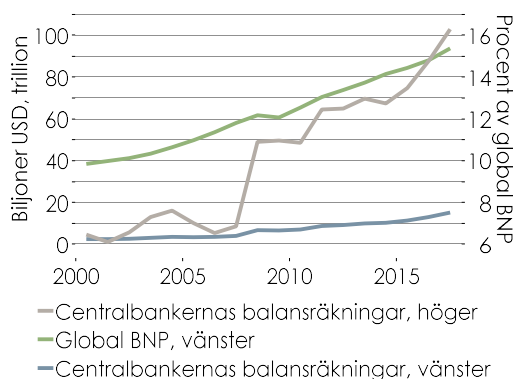
1.2 Globalt: Fortsatt expansiva förhållanden

Källa: FTSE, MSCI

De fyra stora centralbankernas samlade balansräkningar har, genom alla extraordinära åtgärder, vuxit från att motsvara cirka sju procent av global BNP, innan finanskrisen, till drygt 16 procent eller 15300 miljarder USD 2017.

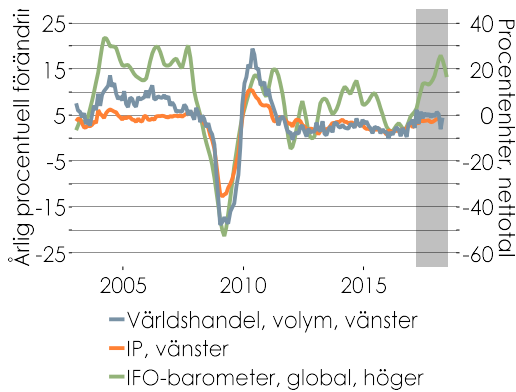
1.3 Global: Mängder högoktanigt monetärt bränsle

Källa: OECD

År 2018 har inletts med tydliga tecken på avmattning i många ekonomier, i synnerhet i Europa men även i Japan. Världshandeln har bromsats in och ledande indikatorer har fallit de senaste månaderna.

1.4 Global industrikonjunktur: Skaplig men knappast glödhet

Källa: IFO, CPB

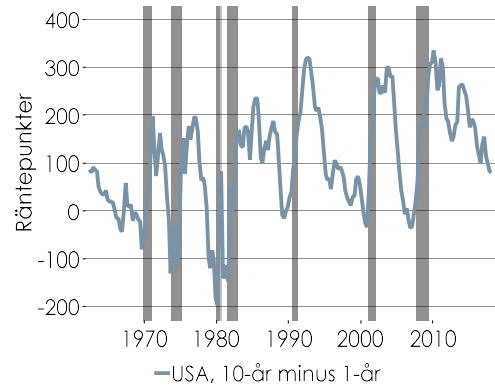
Förmodligen speglar inbromsningen i Eurozonen en kombination av oro för handelskrig, en kraftig förstärkning av euron och tilltagande resursbrist. Storbritannien har sitt eget drama där kostnaderna för Brexit blir alltmer uppenbara. Ett undantag är USA, där BNP visserligen bromsade en aning i början av året men mycket tyder på att en viss acceleration skett de senaste månaderna.

Ett annat undantag är Kina där ekonomin fortsätter att växa på i en takt strax under sju procent. I övriga tillväxtländer är bilden splittrad med bra fart i Indien och till viss del Turkiet medan Brasilien och Ryssland hankar sig fram i bara lite mer än styrfart.

Även de nordiska länderna spretar med relativt svag utveckling i Danmark, en oljeprisdriven återhämtning i Norge och ett Finland där de senaste årens interdevalvering börjat få avsedd effekt på konkurrenskraften.

Även om världsekonomin bromsar ser vi ännu inga tecken på en stundande recession. Skillnaden mellan långa och korta obligationsräntor i USA, den bästa enskilda recessionsindikatorn, har visserligen minskat de senaste åren men det är fortfarande en bit kvar till nollstrecket. Sammantaget räknar Skogsindustrierna med att världsekonomin bromsar till 3,2 procent 2018 och till 2,8 procent 2019.

1.5 USA: Ännu ingen recessionssignal

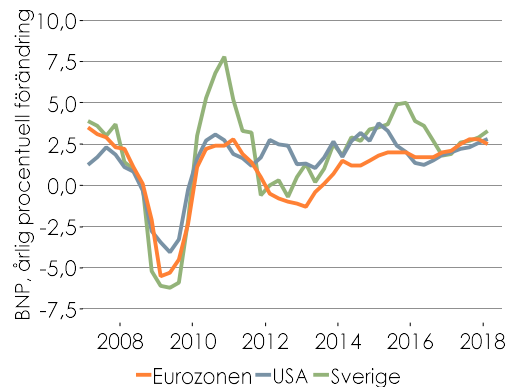
Källa: NBER, Macrobond

I kombination med en gradvis avmattning i konjunkturen talar det låga underliggande inflationstrycket för fortsatt låga räntor världen över. Mycket pekar på att Federal Reserve fortsätter med sin försiktiga normalisering och höjer styrräntan ytterligare cirka en procentenhet medan ECB inte kommer att röra räntan det kommande året. Vi kan dessutom räkna med att merparten av de kvantitativa lättnaderna består åtminstone under 2018.

Sverige: Tillväxttoppen passerad även här

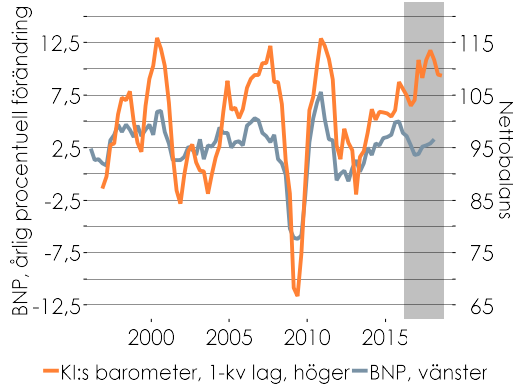
Sveriges ekonomin har rättat i sig i ledet och växer i takt med likartade länder efter mycket stark tillväxt 2015–2016. BNP växte med 2,4 procent under 2017 och vi räknar med liknande tal under 2018. Visserligen eldar Riksbanken fortfarande på med världens mest expansiva penningpolitik men den syns tydliga tecken på att tillväxttoppen har passerats även här. BNP-tillväxten var stark i början av 2018 men vi räknar med avsevärt lägre tillväxttal under resten av året. Konjunkturindikatorer som till exempel Konjunkturinstitutets konfidensindikator har börjat vända ner, om än utan dramatik.

1.6 Sverige: Växer i linje med omvärlden

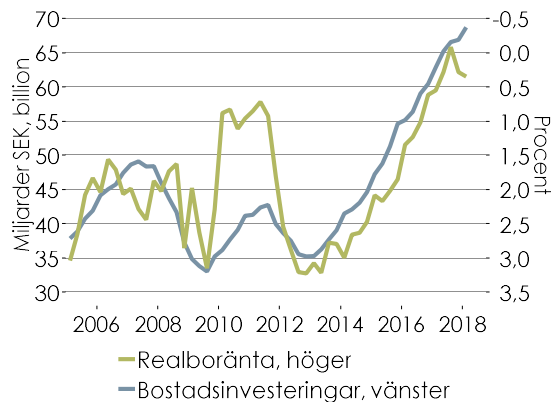
Källa: SCB, Eurostat, BEA

Sverige: Kartan versus verkligheten igen

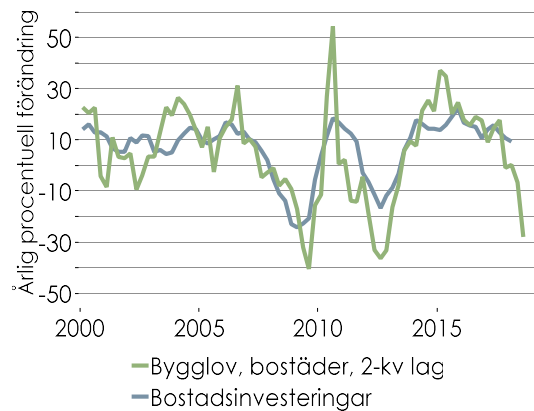

En bidragande orsak till den svenska avmattningen är naturligtvis att den globala konjunkturen svalnar en del, inte minst i våra viktiga europeiska exportdestinationer. Dessutom finns det tydliga tecken på avmattning på hemmaplan. Detta gäller inte minst inom bygg- och fastighetssektorn, den starkaste tillväxtmotorn de senaste åren, där bostadsbyggande bromsar kraftigt samtidigt som fastighetspriserna börjat falla. Samtidigt talar fortfarande extremt låga räntor och god inkomstillväxt för hushållen emot en kollaps i fastighetsmarknaden, bästa gissningen är en mjuklandning.

1.7 Sverige: Låga räntor eldar på bostadsbyggandet

1.8 Sverige: Skarp inbromsning i bostadsbyggandet på gång

Arbetsmarknaden fortsätter att vara stark med bara en svag ökning i arbetslösheten 2018-2019 och viss inbromsning i sysselsättningen. Det mesta tyder dock på att de senaste årens låga löne- och prisökningar i grunden består även om det finns tecken på stigande råvarupriser och viss löneinflation i en del länder och sektorer. Trycket från svag produktivitetstillväxt, digitalisering och globalisering pressar ner det globala inflationstrycket samtidigt som kopplingen mellan resursutnyttjande och löne- och prisinflationen på nationell nivå försvagas.

Visserligen har inflationen närmast sig, och till och med överstigit, inflationsmålet men det ger ändå inte Riksbanken något ro: Inflationen har i huvudsak drivits av en svag krona och stigande internationella råvarupriser och svag krona medan det inhemska inflationstrycket fortfarande är svagt. Mot den bakgrunden och med tanke på Riksbankens nära koppling till ECB:s politik är det knappast troligt att Riksbanken kommer att höja räntan förrän tidigast våren 2019.

Massa – marknadsutveckling

- Stabil utveckling i Sverige
- Fortsatt stark global massamarknad
- Massapriset på rekordnivå

Förtroendeindikatorn

Konjunkturinstitutets konfidensindikator, även kallad förtroendeindikatorn, mäter stämningens läge i ekonomin det vill säga förväntningar och planer för det kommande kvartalet. För hela tillverkningsindustrin har konfidensindikatorn återhämtat sig sedan början av året. Indikatorn visar ett fortsatt starkt läge för tillverkningsindustrin. Förtroendeindikatorn för massaindustrin har återhämtat sig sedan nedgången i början av året. Den är på en hög nivå, över sitt historiska genomsnitt. Orderstocken är fortsatt på en hög nivå och förväntningarna är positiva för de närmaste månaderna.

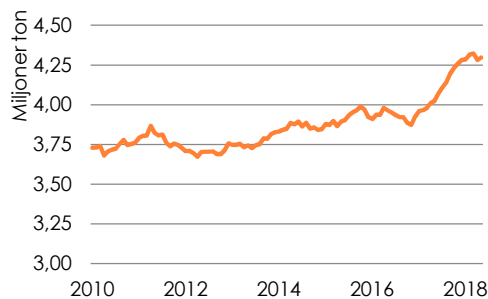
Svensk massaproduktion fortsatt stabil

Fram till och med maj månad har den totala svenska massaproduktionen minskat med en procent till 5,0 miljoner ton. Den totala massaproduktionen avser både marknadsmassa och brukets produktion av massa för den egna papperstillverkningen. Tillverkningen av massa för brukens egna behov har hittills i år varit i linje med föregående år, 2,6 miljoner ton.

I rapporten behandlas enbart den massa som säljs på den öppna marknaden. I den kemiska massan ingår sulfat, sulfit och dissolving. Blekt barrsulfat utgör 70 procent av marknadsmassan och de resterande fördelas på övrig kemisk massa och mekanisk massa med 20 respektive 10 procent.

Tillverkningen av marknadsmassa har till och med maj månad stigit med en procent till 1,8 miljoner ton. Under våren har det varit större planerade produktionsstopp. Det har även varit brist på vedråvara, vilket har påverkat på utfallet.

2.1 Sveriges produktion av marknadsmassa, rullande 12 månader

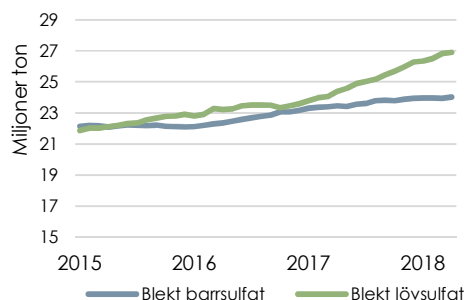
Källa: Skogsindustrierna

Produktionen av de olika segmenten inom kemisk massa har gått upp med en procent till 1,6 miljoner ton. Tillverkningen av den mekaniska massan har gått tillbaka något och har landat på 178 000 ton.

Världens massaproduktion ökar

De senaste årens uppgång av världens massaproduktion har fortsatt. Tillverkningen av blekt sulfatmassa har fortsatt att stiga. Statistik från EPIS (European Pulp Industry Sector) visar att det under perioden från januari till april i år har tillverkats 16,9 miljoner ton blekt sulfatmassa. Fördelningen av marknadsmassa mellan blekt barr och blekt lövsulfat har förändrats under åren. Idag produceras det mer blekt lövsulfatmassa än barrsulfatmassa. I världen har det tills nu producerats 7,9 miljoner ton barrsulfatmassa och 9,0 miljoner ton lövsulfatmassa.

2.2 Världens produktion, rullande 12 månader

Källa: European Pulp Industry Sector, Skogsindustrierna

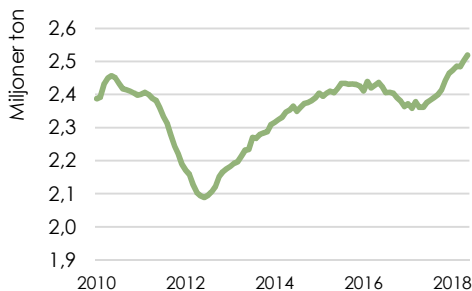
De svenska massaleveranserna ökar

De svenska bruken har levererat 1,8 miljoner ton massa till och med maj, en ökning med nästan tre procent. Den totala exporten och leveranserna till den svenska marknaden har ökat. Den svenska marknaden har hittills i år tagit emot 243 000 ton massa, 1,6 miljoner ton massa har exporterats. Fördelat på de olika segmenten kan vi se att exporten av blekt barrsulfat är på samma nivå som föregående

år. Exporten av övrig kemisk massa har ökat med fyra procent, och den mekaniska massan har gått tillbaka.

För den svenska massaindustrin är EU den viktigaste marknaden. Den uppåtgående utvecklingen av leveranserna till EU har fortsatt. Sedan april 2017 har leveranserna ökat. Hittills i år har de stigit med nästan sex procent till 1,1 miljoner ton. Det är framförallt blekt barrsulfat som har levererats till EU.

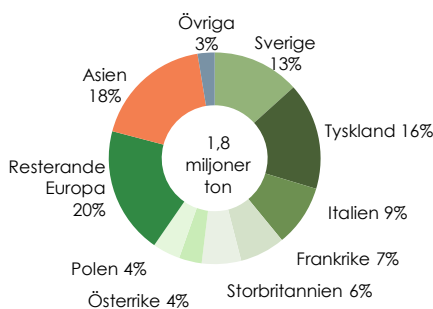
2.3 Sveriges massaleveranser till EU, rullande 12 månader

Källa: Skogsindustrierna

Exporten till Tyskland, svensk skogsindustris enskilt största marknad, har backat i år med en procent. Det är dock fortfarande nästan 17 procent av leveranserna som går till Tyskland, vilket motsvarar ungefär 290 000 ton. Leveranser till andra stora marknader inom EU har varierat. Exporten till Storbritannien har gått tillbaka med åtta procent, medan leveranserna till Italien och Frankrike har ökat med 16 respektive sex procent. Under de senaste åren och framför allt under de senaste sex månaderna har leveranserna till Polen ökat. Under årets första månaderna har leveranserna nästan fördubblats, det har levererats 74 000 ton.

2.4 Sveriges massaleveranser fördelat på länder

Källa: Skogsindustrierna

Leveranserna till Asien, den näst största exportmarknaden för svensk pappers- och massaindustri, har backat med tre procent, till

330 000 ton. Nästan hälften av leveranserna skeppas till Kina. Andra stora marknader i Asien är Indien och Indonesien, men även här har leveranserna gått tillbaka något. En stor del av den massa som levererats till Asien består av dissolvingmassa, en massa som till stor del används för att tillverka textil.

Under förra året togs ny kapacitet i bruk. Även i år startas nya anläggningar vid halvårsskiftet. I och med detta förväntas massaproduktionen och exporten att öka, vilket räknas ge ett fördelaktigt utfall för 2018. Produktionen av massa förväntas öka runt två procent under 2018.

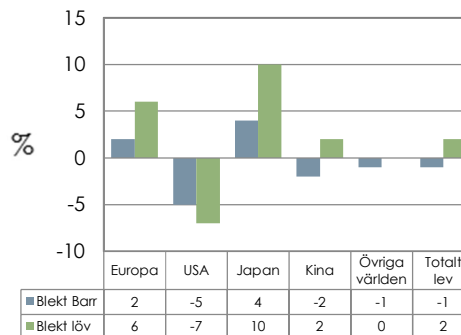
Globala leveranserna ökar

Världens leveranser av blekt sulfatmassa har hittills i år ökat med cirka en procent, till 16,4 miljoner ton. Europas leveranser var under perioden 3,7 miljoner ton, en uppgång med en procent jämfört med föregående år. 3 miljoner ton av dessa levereras inom Europa, vilket motsvarar 80 procent. Utanför Europa är Kina en viktig marknad. 14 procent av Europas leveranser har skeppats till Kina.

Av de nordamerikanska leveranserna går drygt en tredjedel till USA, en tredjedel skeppas till Kina och den resterande tredjedelen fördelat på övriga världen. Latinamerika har blivit en ny stor region för produktion av marknadsmassa. Totalt har Latinamerika hittills i år exporterat 7,6 miljoner ton massa. Kina är det enskilt största mottagarlandet. De har köpt 36 procent av Latinamerikas massaexport. Till Europa skeppas 30 procent av de latinamerikanska leveranserna, cirka 2,4 miljoner ton.

De totala leveranserna av blekt sulfatmassa från Nordamerika har gått tillbaka med fyra procent men under samma period har leveranserna från Latinamerika ökat med motsvarande fyra procent. Hittills har det totalt i världen levererats 16,4 miljoner ton blekt sulfatmassa.

2.5 Globala massaleveranser, ackumulerad procentuell förändring 2018 jämfört med 2017

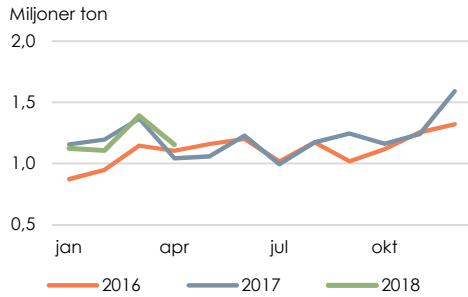

Källa: European Pulp Industry Sector, Skogsindustrierna

Världens leveranser av blekt sulfatmassa till Kina är på en fortsatt hög nivå. Även om leveranserna hade

en säsongsnedgång under april, har de totala leveranserna till Kina hamnat på samma nivå som i fjol, 4,8 miljoner ton. Till Kina levereras det nästa lika mycket lövsulfatmassa som barrsulfatmassa. 51 procent av leveranserna till Kina utgjordes av blekt lövsulfatmassa.

2.6 Globala massaleveranser till Kina

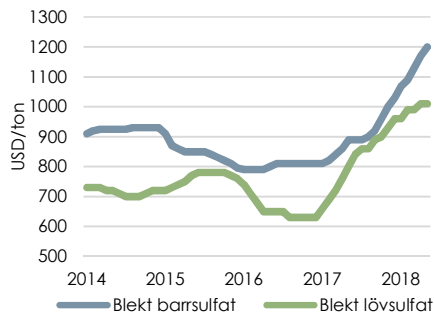
Källa: European Pulp Industry Sector, Skogsindustrierna

Massapriset på rekordnivå

Prisuppgången för blekt barr respektive blekt lövsulfat har fortsatt under året och är nu på nya rekordnivåer för båda kvaliteterna. Genomsnittspriset för blekt barrsulfatmassa har i maj månad nått 1 200 USD per ton. Under april månad har även priset för blekt lövsulfatmassa stigit över 1000 USD per ton. Genomsnittspriset är nu 1 010 USD per ton.

Som marknadsläget är nu förväntas priset för blekt barrsulfatmassa öka ytterligare under sommaren. Det rapporteras fortfarande om en stark marknad med en hög efterfrågan av blekt barrsulfatmassa. Marknaden för den blekta lövsulfatmassan är mer stabil och efterfrågan mer i balans. Här har det inte aviserats några prishöjningar för den kommande månaden.

2.7 Prisutveckling för blekt barr- och lövsulfatmassa

Källa: RISI, Skogsindustrierna

Papper – marknadsutveckling

- Stabil exportmarknad
- Europeisk efterfrågan ökar
- Stark prisutveckling

Förtroendeindikatorn

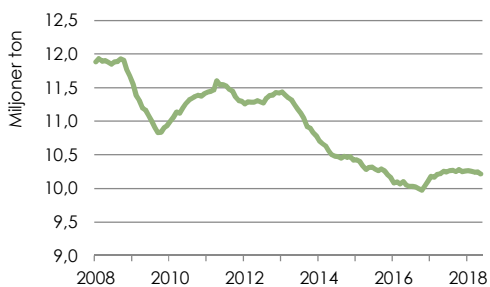
Förtroendeindikatorn för pappersindustrin har gått upp de senaste månaderna och är nu i juni på samma nivå som tillverkningsindustrin. Förtroendeindikatorn ligger högt över det historiska genomsnittet. Det är en fortsatt förväntan på en gynnsam utveckling av både produktion och ordergång.

Fortsatt stabil i svensk pappersindustri

Den svenska pappersproduktionen har fortsatt sin stabila tillväxt under 2018. Under året har den totala pappersproduktionen gått tillbaka något och det har tillverkats 4,3 miljoner ton papper. Ser vi till de olika segmenten inom papper har deras utveckling varierat. Produktionen av grafiskt papper har fortsatt sin tillbakagång med cirka två procent och till och med maj har det tillverkats 1,5 miljoner ton grafiskt papper. Tillverkningen av tidningspapper och tråhaltigt tryckpapper, som framförallt används till tidskrifter, kataloger och reklammaterial, har gått tillbaka medan det träfria papper, där kontorspapper och bokpapper ingår, har ökat.

Tillverkningen av förpackningsmaterial ligger på en stabil nivå och tills nu har det producerats lika mycket som föregående år, det vill säga 2,6 miljoner ton. Produktionen av de olika delsegmenten varierar, både förpackningspapper och wellpappmaterial har minskat, medan produktionen av kartong för förpackningar har ökat något för årets första månader. Tillverkningen av mjukpapper har ökat med ungefär två procent till 150 000 ton.

2.8 Produktion av papper, rullande 12 månader

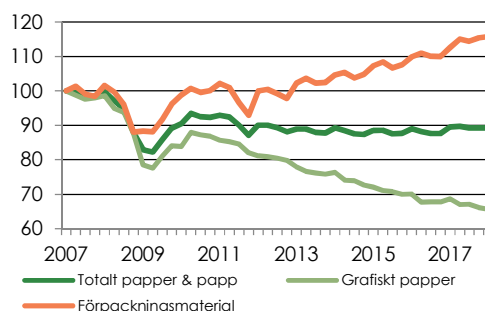

Källa: Skogsindustrierna

Oförändrad pappersproduktion i Europa

Den totala pappersproduktionen i Europa ligger fortsatt på samma nivå som föregående år visar den senaste statistiken från CEPI (Confederation of European Paper Industry). Under årets första kvartal har det producerats 23 miljoner ton papper inom CEPI-området. Det har tillverkats 8,1 miljoner ton grafiskt papper, 1,8 miljoner ton mjukpapper och 12 miljoner ton förpackningsmaterial. Utvecklingen mot ökad tillverkning av förpackningsmaterial följer trenden som finns i Sverige och i världen; det vill säga produktionen av grafiskt papper går tillbaka medan tillverkningen av förpackningsmaterial fortsätter att öka. Hittills i år har produktionen av förpackningsmaterial i Europa stigit med tre procent, medan grafiskt papper har minskat i motsvarande grad.

2.9 Produktion av papper i Europa, index 2007 kv1=100

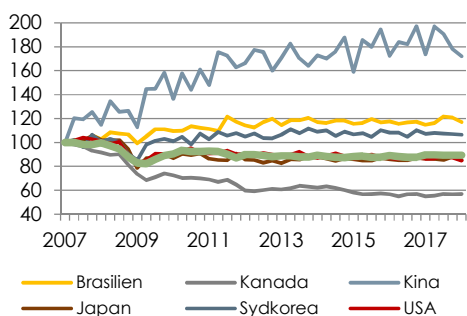

Källa: CEPI, Skogsindustrierna

Produktionen i de olika länderna varierar. I Tyskland, som är den enskilt största papperstillverkaren i Europa, har produktionen gått tillbaka något under det första kvartalet medan produktionen i Finland och Italien har stigit under samma period. En fjärdedel av Europas pappersproduktion har skett i Tyskland, 5,7 miljoner ton.

Utvecklingen för det första kvartalets produktion i världen varierar hos de olika stora producentländerna. Produktionen i USA har gått tillbaka med nästan två procent medan den kanadensiska produktionen har ökat med nästan fyra procent. Papperstillverkningen i Japan och Sydkorea har gått tillbaka med en respektive två procent. Produktionen i Kina har fortsatt sin nedåtgående trend och minskade under första kvartalet med en procent. Däremot har pappersproduktionen i Brasilien ökat med cirka två procent.

2.10 Världens produktion, index 2007 kv1= 100

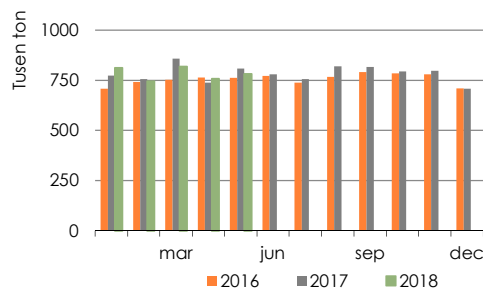

Källa: CEPI, Skogsindustrierna

Svenska pappersleveranserna oförändrade

De totala leveranserna av papper har landat på 4,3 miljoner ton, en förändring med minus 0,8 procent. Leveranserna till den inhemska marknaden gick tillbaka med nästan fyra procent till 382 000 ton. Den totala efterfrågan på exportmarknaden har gått tillbaka med 0,5 procent till 3,9 miljoner ton.

2.11 Sveriges pappersexport

Källa: Skogsindustrierna

Exporten av grafiskt papper har ökat till 1,4 miljoner ton, samtliga delsegment har visat en uppgång av exporten. Däremot har vi en nedgång med drygt en procent för förpackningsmaterial till 2,4 miljoner ton. Wellpappmaterial och förpackningspapper är de segment som har backat medan exporten av kartong för förpackning har ökat. Även leveranserna av mjukpapper har visat en uppgång, både till den svenska och till exportmarknaden.

EU är också Sveriges största mottagarregion när det gäller papper, även här är det 60 procent av leveranserna som går till EU. Efterfrågan från vår största region EU har gått tillbaka med två procent medan Asien är en fortsatt växande marknad. Exporten till EU landade 2,6 miljoner ton och exporten till Asien nådde 605 000 ton.

2.12 Sveriges leveranser till olika marknader, procentuell förändring

Källa: Skogsindustrierna

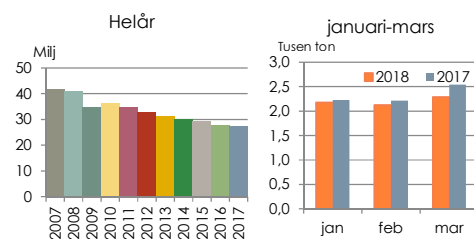
Tyskland är Sveriges enskilt största mottagarland inom alla papperssegment. Även här har trenden varit en minskad efterfrågan av grafiskt papper och en ökad efterfrågan av förpackningsmaterial. Dock har de totala leveranserna till Tyskland gått tillbaka med sju procent. Vi ser också en tillbakagång av leveranserna till Storbritannien. Däremot har efterfrågan ökat i Italien, Frankrike och Polen. Kina är det största mottagarlandet i Asien, nästan 40 procent av leveranserna till den asiatiska marknaden har skeppats till Kina. Även Indien, Saudi Arabien och Pakistan är betydande mottagarländer i Asien.

Vi bedömer att den totala papperstillverkningen fortsätter uppåt under året. Totalt sett tror vi att produktionen stiger med cirka 3 procent. Tillverkningen av grafiskt papper är oförändrad medan produktionen beräknas öka för både mjukpapper och förpackningsmaterial.

Grafiskt papper, Europa

Enligt den senaste statistiken från EURO-GRAPH, har den totala efterfrågan av grafiskt papper i Europa fortsatt neråt, till och med mars år har efterfrågan gått tillbaka med 10 procent. Efterfrågan för de olika segmenten inom grafiskt papper varierar. Så gott som alla grafiska kvaliteter har visat en tillbakagång under det första kvartalet. Enbart obestruket trähålligt papper (här ingår bland annat katalogpapper, tunna tryckkvaliteter och bokpapper) har visat en ökad efterfrågan. Den europeiska efterfrågan steg med cirka tre procent. De övriga kvaliteterna har gått tillbaka med mellan två och elva procent. Den europeiska efterfrågan av tidningspapper sjönk med dryga elva procent till 1,3 miljoner ton.

2.13 Europeisk efterfrågan av grafiskt papper

Källa: EURO-GRAPH, Skogsindustrierna

De tre stora producentländerna av grafiskt papper i Europa är Tyskland, Finland och Sverige. Tillsammans står länderna för mer än hälften av tillverkningen. Den svenska andelen av de europeiska leveranserna av tidningspapper har varit stabil. Andelen har legat runt 15 procent och nu under de första månaderna av 2018 har den svenska andelen till och med ökat något. Vid mars månads utgång var andelen 16 procent.

Förpackningsmaterial

Den totala produktionen av förpackningsmaterial har ökat med tre procent i Europa till nästan 12 miljoner ton. Produktionen av de olika segmenten inom förpackningsmaterial varierar. Den europeiska produktionen av wellpappmaterial har under första kvartalet stigit med tre procent till 7,4 miljoner ton. Det näst största segmentet, kartong för förpackning, har också ökat med tre procent till 3,5 miljoner ton. Det minsta segmentet, förpackningspapper, har gått upp till 1,1 miljoner ton, en ökning med två procent.

När det gäller leveranserna av wellpappmaterial har de ökat. Efter en stark inledning i början av året har leveranserna gått tillbaka under mars månad, men i sin helhet har leveranserna av wellpappmaterial till Europa ökat med 2,5 procent för det första kvartalet i år. De totala leveranserna av wellpappmaterial har haft en uppgång med två procent. Det har också varit en bra start på året för förpackningspapper. Leveranserna av förpackningspapper har haft en uppgång med nästan sex procent under årets tre första månader. Konsumtionen av kartong för förpackning har stigit med två procent under det första kvartalet och under samma period har leveranserna ökat med nästan fyra procent.

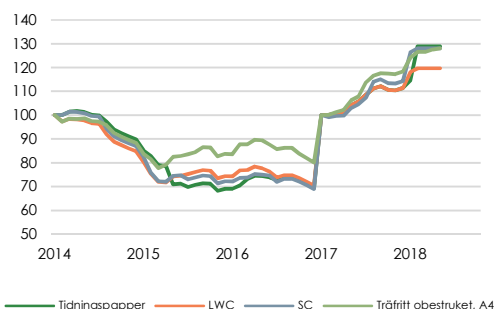
Stark prisutveckling

Prisutvecklingen i Tyskland får tjäna som indikator på prisutvecklingen i lokal valuta för svenska exportleveranser, eftersom Tyskland är Sveriges sammantaget enskilt största exportmarknad för papper. Prisutvecklingen kan vara annorlunda på andra viktiga marknader såsom Storbritannien, USA och Kina. Även för enskilda kvaliteter från ett företag kan prisutvecklingen vara annorlunda än den generella bild som ges här. Källa för prisuppgifterna är RISI.

Priset för tidningspapper har varit fortsatt stabilt under årets första månader, trots att det förekommit leveransproblem under maj månad. Under maj har efterfrågan på SC-papper mattats av något, segmentet har gynnats av att kapaciteten har minskat under föregående år. Det har lett till att priserna fortfarande ligger på en hög nivå. Priset för LWC har legat på en oförändrad nivå, men här förväntas priset stiga under juli månad. Priset för kontorspapper fortsätter uppåt och det förväntas prisökningar under det andra kvartalet i år, bland annat orsakat av högre råvarukostnader.

2.14 Prisutveckling grafiskt papper,

index 2014.01 = 100

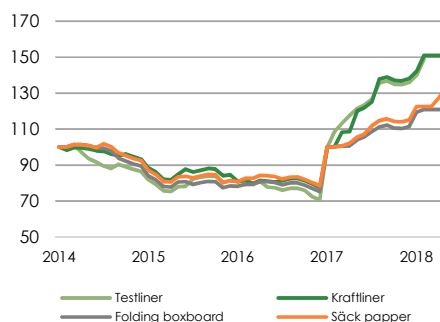

Källa: RISI, Skogsindustrierna

Prisutvecklingen för de olika kvaliteterna inom förpackningsmaterial har varit stabil. Vi presenterar här ett axplock av kvaliteterna inom segmentet. Säckpapper har fortsatt sin uppgång under första kvartalet 2018. Marknadssituationen i Europa är oförändrad, det vill säga en fortsatt stark efterfrågan. Priset förväntas fortsätta öka under de kommande månaderna. Prisutvecklingen för kraftliner och testliner har varit oförändrad det senaste månaderna. Marknaden är i balans och här förväntas det inte ske några större förändringar under sommaren. För folding boxboard är marknaden stark över hela Europa. Priserna har varit stabila, men kan komma att påverkas framöver av höjda råvarupriser.

2.15 Prisutveckling förpackningsmaterial,

index 2014.01 = 100

Källa: RISI, Skogsindustrierna

Trävaror – marknadsutveckling

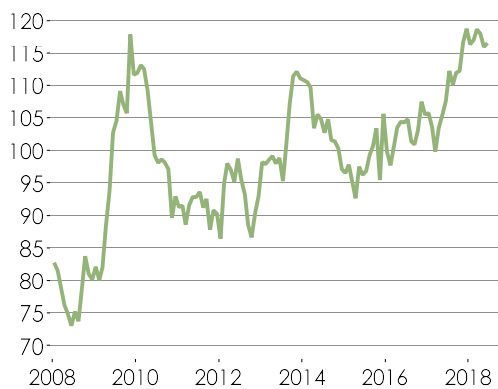
- Högkonjunktur och utebliven produktionsökning bidrar till fortsatt trävarubrist
- Rekordpriser på trävaror i USA
- Svag krona ger höga priser även på europamarknaderna
- Långsiktig trend: De globala handelsflödena vänds allt mer mot östra Asien; Indien på väg att bli ny mega-marknad

Fortsatt högkonjunktur för sågverken

Konjunkturöversikten i rapporten beskriver hur den starka tillväxten nu börjar mattas av här och var. För sågverken är emellertid marknadsbilden som helhet fortfarande mycket ljus. Det råder global brist på trävaror. Några enskilda marknader är visserligen inte fantastiska, till exempel viker byggaktiviteten i Norden, men vi kan inte se hur den positiva helhetsbilden skulle kunna förändras påtagligt den närmsta tiden.

Konjunkturinstitutets barometer för sågverk ligger kvar på en hög nivå. **Diagram 4.1.** Barometern har legat stabilt högt i snart ett halvår. Under de senaste tio åren har trävarumarknaden varit extremt volatil med endast kortare konjunkturtoppar. Den stabilitet vi nu anar är förstås mycket välkommen för branschen.

4.1 Konjunkturinstitutets sågverksbarometer, index

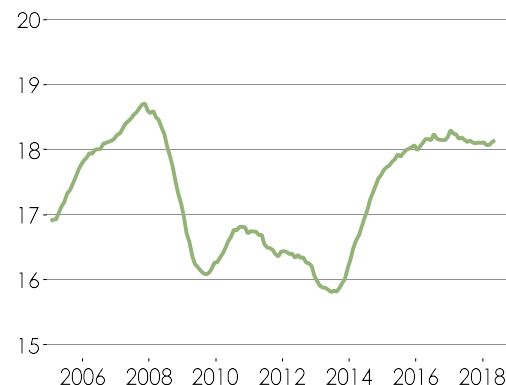
Källa: Konjunkturinstitutet

Ingen produktionsökning i Sverige

Sveriges produktion och export växer långsammare än efterfrågan. Till och med maj har produktionen av trävaror minskat volymmässigt med två procent jämfört med samma period förra året. **Diagram 4.2.** Utvecklingen är liknande i både Finland och Norge,

vilket innebär att den sammanlagda nordiska produktionen hittills har minskat i år (-1%). Vi skrev redan i förra rapporten om orsakerna till den låga produktionen hittills i år: vintervädret, begränsad transportkapacitet och hårt konkurrens med massaindustrin om råvara.

4.2 Produktion av trävaror i Sverige. Säsongsjusterad årstakt, miljoner m³

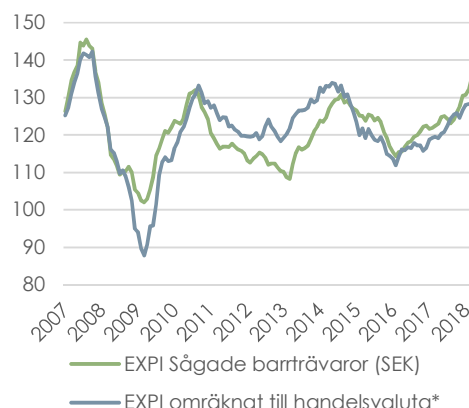

Eftersom produktionen inte har förmått möta den höga efterfrågan är lagernivåerna vid sågverk nere på riktigt låga nivåer. Ända sedan fjärde kvartalet förra året har de genomsnittliga sågverkslagren legat tio till femton produktionsdagar lägre än normalt. Efter att lagren varit nere på absoluta bottenivåer i mars har nivåerna dock stabiliserats något, även om de fortfarande är låga.

Svag krona ger rekordpriser

Trävarubristen har drivit upp priserna till att åtminstone tanger rekordpriserna från 2007; i många fall är prisnivåerna klart högre. Det gäller i synnerhet priserna i svenska kronor. På grund av den svaga kronan är prisnivån i handelsvaluta inte riktigt lika höga, sett i ett historiskt perspektiv. **Diagram 4.3.**

4.3 Prisutvecklingen för svenska trävaror i koronor samt omräknat till handelsvaluta

Källa: SCB / Skogsindustrierna

Diagram 4.4 beskriver hur kronkursen har utvecklats mot en valutakorg sammansatt av de viktigaste handelsvalutorna för svensk trävaruexport. Valutakorgen domineras av Euro, brittiska pund och US-dollar. Mätt på detta sätt har kronan under 2000-talet endast varit svagare första halvåret 2009 och en kort period 2001.

4.4 Valutaindex för trävaror: Kronan svagare än på nio år, index

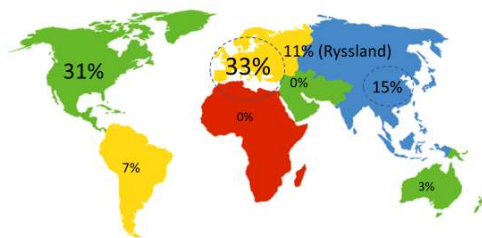

Global produktion per region: Europa producerar mest

Figur 4.5 visar hur produktionen är fördelad över världen medan **diagram 4.6** visar produktionsutvecklingen över tid i några utvalda länder och regioner.

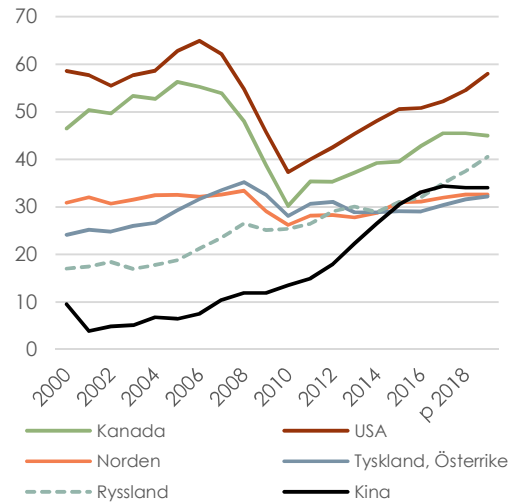
Europa (förutom Ryssland) står för en tredjedel av världens produktion. Två tredjedelar av Europas produktion kommer i sin tur från de nordiska länderna samt Tyskland och Österrike. Jämfört med övriga världens produktion är det slående hur stabil den europeiska produktionen har varit under de senaste femton åren.

4.5 Världens produktion av barrträvaror – totalt 350 miljoner kubikmeter - fördelad per region

Källa: FAO / Skogsindustrierna

4.6 Produktionsutveckling per region, miljoner kubikmeter barrträvaror

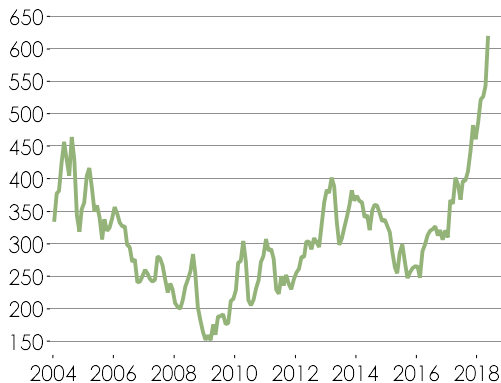
Källa: FAO / Skogsindustrierna

Produktionen i år: Endast Ryssland ökar

Av de stora produktionsregionerna Europa, Ryssland, Nordamerika och Kina är det endast i **Ryssland** som produktionen ökar mer än den globala efterfrågan. Det saknas bra produktionsstatistik för Ryssland, men troligtvis når Rysslands produktion 40 miljoner kubikmeter i år, vilket skulle innebära en ökning med mer än fem procent. Det motsvarar elva procent av världens barrträproduktion. Rysslands produktionsökning har de senaste åren avsatts på den kinesiska marknaden. Att Kina kan fortsätta köpa Rysslands ökande produktion är avgörande för den globala marknadsbalansen framåt. Ett överutbud av ryska varor skulle relativt snabbt kunna vända den nuvarande bristsituationen till överutbud av trävaror.

Förutom Europa är **Nordamerika** den stora produktionsregionen. Här är bristen på trävaror till och med ännu större. 2017 ökade produktionen med endast 2,4 procent i Nordamerika, medan konsumtionen av trä ökar i en mycket snabbare takt, ungefär fem procent. Under första kvartalet i år blev läget ännu mer kritiskt då situationen förvärrades av stor brist på transportkapacitet, särskilt för transporter av kanadensiskt virke till USA. De faktiska leveranserna av virke till USA-marknaden minskade till och med. Detta har skapat så stor brist på trävaror i USA att byggaktiviteten påverkats negativt. Den exempellösa prisutvecklingen på trävaror i USA framgår av **diagram 4.7**.

4.7 Prisutveckling på trävaror i USA (2x4), USD per million board feet

Källa: Macrobond

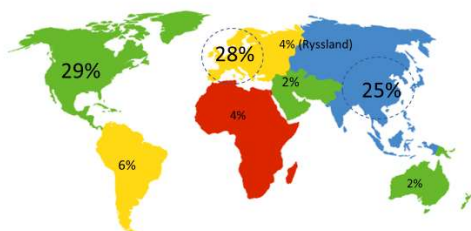
Tittar vi närmare på **Europa** ökar produktionen mest i Tyskland och Österrike. Orsaken är till stor del att flera stormar och omfattande barkborreangrepp under det senaste året skapat ett överflöd av råvara i Centraleuropa. Inräknat stormar i Polen beräknas cirka 50 miljoner kubikmeter virke ha fallit. Priserna på timmer har dessutom sjunkit, vilket är tvärt emot utvecklingen i Norden,

På grund av den låga produktionen i Norden blir slutsatsen dock att produktionen i Europa även i år blir lägre än efterfrågan på europeiska trävaror, om inget dramatiskt skulle hända med kinamarknaden.

Global efterfrågan och konsumtion ökar

Figur 4.8 visar hur världens barrträvarukonsumtion fördelas. **Europa** och **Ryssland** är nettoexportörer av trä då deras andelar av konsumtionen är lägre än av produktionen.

4.8 Världens konsumtion av barrträvaror fördelad per region

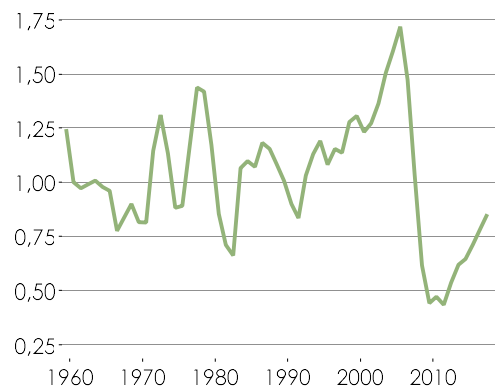

Källa: FAO / Skogsindustrierna

Nordamerika har sedan bostadsbubblan sprack i USA för tolv år sedan också varit nettoexportör. Men närmar sig nu – i takt med ökat byggande – balans. Av **diagram 4.9** framgår tydligt att byggandet av villor trots återhämtningen ligger på historiskt låga nivåer.

Den extremt låga byggaktiviteten under tio års tid borde innebära att det fortfarande finns ett stort uppdämt behov att bygga mer under flera år till.

4.9 Antal påbörjade byggen av villor i USA, miljoner per år

Källa: Macrobond

Östra Asien, och framför allt Kina, är den största och snabbast växande underskottsregionen. Eftersom produktionen av barrträvaror i denna del av världen inte har någon förutsättning att öka mer än helt marginellt under kommande år måste till exempel Kina importera hela sin konsumtionsökning. Det, i kombination med att även Nordamerika nu behöver importera, ökar efterfrågetrycket än mer på nordiskt och europeiskt trä.

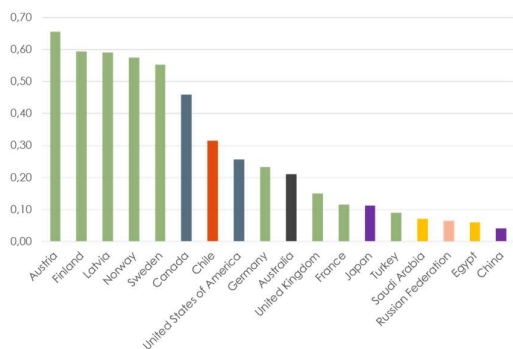
Svindlande ökningspotential även i Indien

Asiens importbehov förväntas ta ytterligare fart i takt med att jättemarknaden Indien successivt gör entré som betydande importör av barrträ. Indien är det land vars ekonomi har tagit över stafettpippen från Kina och som nu växer snabbast.

Analysen visar att efterfrågan på trävaror på den indiska marknaden under kommande tioårsperiod kommer att växa minst lika mycket som den kinesiska marknaden har gjort de senaste tio till femton åren. Precis som när det gäller Kina bör det vara möbel och inredningssegmentet som är mest intressant för nordiska exportörer till Indien. I Indien finns, i ännu större utsträckning än i Kina, en oerhörd kraft i substitution från miljömässigt tveksamt tropiskt trä för möbler och inredning. Dessutom förväntas byggandet öka mycket kraftigt, vilket i sig är en stark drivkraft för ökad träkonsumtion. Enligt en prognos förväntas barrträimporten till världens största demokrati öka med ungefär 20 miljoner kubikmeter rean till 2022, en ökning med mer än Sveriges hela produktion.

Av **diagram 4.10**, framgår trävarukonsumtionen per invånare i olika länder.

4.10 Konsumtion av barrtravaror i olika länder, kubikmeter per person och år

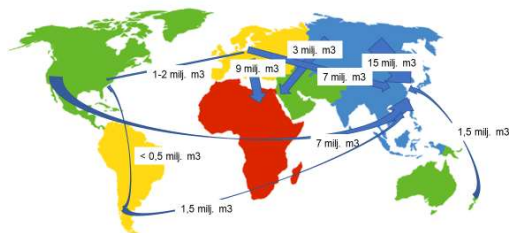

Källa: FAO / Skogsindustrierna

Indiens konsumtion per capita är än så länge närmast omätbar (0,002 kubikmeter per person; inte med i diagrammet). Om landets konsumtion skulle nå upp till Kinas nivå, vilket fortfarande är en lägre konsumtion per person än till exempel Egypten, behöver man importera 50 miljoner kubikmeter. Det är dubbelt så mycket som Kina importerar idag!

Figur 4.11 visar hur dagens flöden av barrtravaror över kontinenterna ser ut. Räkna med att flöden österut från Europa och Ryssland kommer att fortsätta att öka.

4.11 Världshandeln med barrtravaror

Källa: FAO / Skogsindustrierna

Leveranser första kvartalet:

Lägre volym men högre värde

De totala leveranserna från svenska sågverk minskade marginellt under det första kvartalet jämfört med samma period förra året.

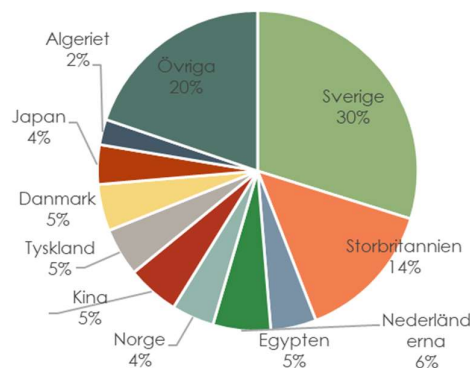
4.12 Leveranser första kvartalet 2018

	Sågat och hyvlat (1 000 m3)	Förändring jämfört med förra året
Sverige	1 409	1%
Storbritannien	674	-1%
Tyskland	229	-4%
Nederländerna	275	11%
Danmark	223	-1%
Norge	203	-17%
Övriga Europa	470	
Export Europa	2 073	0%
Egypten	217	-11%
Algeriet	121	41%
Övriga Afrika	150	
Afrika	489	-1%
Mellanöstern	117	-8%
Japan	188	-10%
Kina	249	-4%
Övriga Ostasien	29	
Asien exkl. Mellanöstern	172	-6%
USA	69	-32%
Övrigt	394	
Total export	3 314	-2%

Källa: SCB, Skogsindustrierna

Exportvolymerna minskade också något men värdet ökade på grund av högre medelpriser. Totalt exporterades trävaror för 7,2 miljarder kronor under första kvartalet, vilket motsvarar en uppgång med sju procent.

4.13 Sveriges trävaruleveranser fördelat per marknad

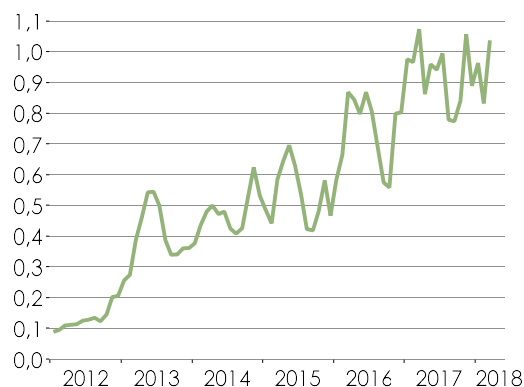
Källa: SCB

Exporten till Europa, 63 procent av sågverkens totala export, har legat kvar på oförändrad nivå. De två större marknaderna som har förändrats mest är Nederländerna och Norge. Exporten till Nederländerna har haft ett bra kvartal. Leveranserna har ökat med elva procent och marknaden är därmed kvartalets näst största exportmarknad efter Storbritannien. Norge har haft ett betydligt sämre kvartal med minskade leveranser med hela 17 procent, enligt handelsstatistiken.

Exporten till Afrika och Mellanöstern har fortsatt att minska första kvartalet, med bland annat en minskning med 11 procent till Egypten som är Sveriges i särklass största exportmarknad för furu. Dessa viktiga marknader är visserligen bra för tillfället, men har haft svårt att konkurrera om volymerna då det funnits många andra bra alternativ.

Exporten till Kina, som hade en fantastisk utveckling andra halvåret 2015 till första halvåret 2017, ökar nu i en betydligt långsammare takt. Marknaden är något avvaktande och under första kvartalet 2018 har till och med något mindre än samma period 2017 exporterats. **Diagram 4.14.**

4.14 Sveriges export av trävaror till Kina, miljoner kubikmeter per år.

Källa: SvanData

Utvecklingen i Kina den närmsta tiden kan bli avgörande för hur uthållig uppgången kommer att bli för sågverken. Att Kina inte fortsatt att öka sina köp kan delvis förklaras med nya miljöbestämmelser, vilket inneburit att verksamheter har tvingats flytta från storstadsregionerna vid kusten längre in i landet. Detta har inneburit störningar i produktionen. Det är idag oklart hur länge effekterna av detta kommer bestå.

Det kan verka förvånande att exporten till den boomande USA-marknaden faktiskt var klart lägre under första kvartalet. Det är emellertid endast en handfull företag som exporterar till USA och de flesta av dessa ökade exporten till USA redan förra året. I detta läge, när det finns alternativ, väljer sågverken uppenbarligen att inte ändra i marknadsmixen alltför mycket.

Marknadsläget framåt

Marknaden för trävaror är fortsatt stark nu i juni. Med tanke på den brist som beskrivits tidigare ser även kommande kvartal bra ut

På kort sikt gäller att efterfrågan av europeiska trävaror i år kan förväntas öka med ungefär fyra procent. Den amerikanska marknaden lider av stor brist på varor, med extrema priser som resultat. Produktionen hänger inte med.

Tittar vi runt hörnet in i nästa år är osäkerheten något större då tillväxten i flera viktiga ekonomier och regioner kan komma att börja mattas av. Å andra sidan, om inte Kina drar ner på sin träkonsumtion, finns skäl att tro att utbudet av trävaror kommer att fortsätta att släpa efter efterfrågan, även om den senare kommer att öka i något långsammare takt. Då produktionen redan är på rekordhög nivå finns knappast någon större ledig kapacitet utan utbudskedjan är ansträngd. Det gäller allt från tillgång till råvara och transporter till tillgänglig kompetens och produktionskapacitet.

Det gäller att skilja mellan konjunktur och långsiktig trend. Trenden verkar vara att efterfrågan på trä globalt sett kommer att fortsätta öka och att vi över tid får en allt större skillnad mellan potentiell efterfrågan och hur mycket trä som är möjligt att producera. Det gäller trots att det finns stor potential att öka avverkningen från uthålligt skötta skogar. Volymen är trots allt begränsad. Trävaror blir därmed alltmer en bristvara. Konjunkturerna kommer emellertid att fortsätta variera.

Tema europeisk byggmarknad: Hög aktivitet i Europa bekräftad, men inbromsning väntar

Trots den utomeuropeiska exportens allt större betydelse avsåts över sjuttio procent av den svenska trävaruproduktionen på den europeiska närmarknaden. Det är även europamarknaderna som framåt kommer att vara basen för efterfrågan på svenskt trä. Den viktigaste drivkraften för efterfrågan blir därför den europeiska byggmarknaden. I detta nummer av Så går det för skogsindustrin kommenteras därför de nya prognoserna för byggandet i Europa enligt branschnätverket Euroconstruct.

De nyligen uppdaterade byggprognoserna från Euroconstruct bekräftar att vi är på toppen av den europeiska byggkonjunkturen. Man kan tolka den nya rapporten på lite olika sätt. Den positiva tolkningen är att vi har en stark och synkroniserad tillväxt inom byggsektorn. Samtliga länder i Europa har haft tillväxt de två senaste åren, vilket är unikt. Byggaktiviteten i fjol har visat sig vara ännu bättre än tidigare uppskattningar – bygginvesteringarna i bostadsbyggande, inklusive renovering, ökade hela 5,3 procent - och även prognoserna för i år skruvas upp något. Investeringarna i bostadsbyggande förväntas öka med 2,8 procent.

Situationen är stabil; byggandet i Europa är inte på väg att minska, utan planar ut på en betydligt högre nivå än för några år sedan. Drivkrafterna bakom den positiva utvecklingen är högkonjunktur, låga räntor, migration (dels invandring men även migration från land till stad) samt ett stort uppdämt behov av renovering och nybyggnation, vilket skapats under finanskrisen och den långsamma tioåriga återhämtningen.

Å andra sidan visar rapporten att tillväxten nått toppen för denna gång. Byggaktiviteten fortsätter visserligen att öka under hela prognosperioden fram till 2020, men från och med 2019 i betydligt långsammare takt, klart under två procent per år. Från och med nästa år förväntas alltså byggandet växa mindre än den europeiska ekonomin i sin helhet. För 2019 och 2020 har Euroconstruct reviderat ner prognosen något.

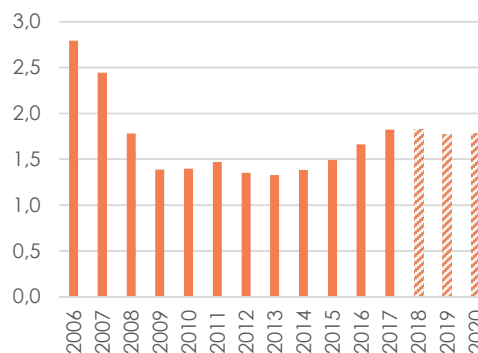
Rapporten visar också en tudelad bild där bostadsbyggandet i några länder nu tydligt viker neråt. Där finns de för oss viktiga marknaderna Sverige, Finland, Frankrike och Tyskland. Även

prognoserna för Storbritannien visar på mycket svag och, på grund av Brexit, osäker tillväxt framåt.

Bland marknaderna som enligt prognosen tvärtom fortsätter att öka med goda tillväxttal finns Danmark och Nederländerna. Andra marknader som ökar relativt starkt under hela prognosperioden är Spanien och Portugal samt i någon mån Italien. I dessa länder börjar nu aktiviteten att komma igång från mycket låga nivåer.

Det är viktigt att medelhavsländerna börjar röra på sig. Trots den relativt låga nivån är Italien och Spanien fortfarande stora byggmarknader och därmed konsumenter av trä. De två länderna stod 2017 tillsammans för 18 procent av Europas investeringar i bostadsbyggande. Av enskilda länder är det endast Tyskland som är större (26 procent).

Påbörjat byggande av bostäder i Europa, miljontal per år

Källa: Euroconstruct

Exportvärde, investeringar

- Höga investeringar
- Starkt exportvärde

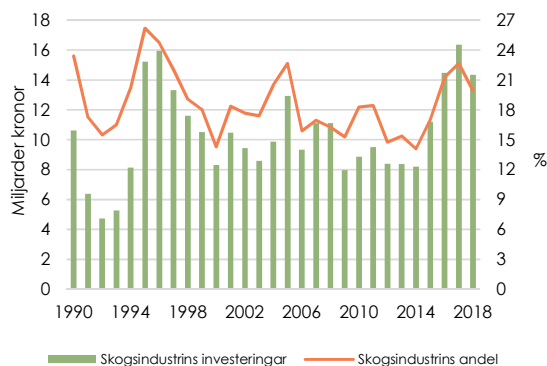
Fortsatt höga investeringar

Enligt SCB:s senaste investeringsenkät förväntas industriföretagen att investera 72,1 miljarder kronor i löpande priser under 2018. För tillverkningsindustrin väntas de totala investeringarna minska något under 2018 jämfört med 2017. Prognosen för investeringarna 2018 når 66,3 miljarder kronor i löpande priser, en nedgång med 1,5 procent.

Gruvindustrins investeringar för året räknas stiga med 18 procent till 5,9 miljarder kronor, däremot förväntas byggindustrins investeringar minska med 13 procent till 7,8 miljarder kronor.

Skogsindustrins investeringar förväntas gå tillbaka något under 2018, men de är fortfarande på en hög nivå. Grafen nedan visar att skogsindustrin har haft och har en betydande andel av industrins investeringar genom åren.

5.1 Skogsindustrins investeringar och dess andel av industrins investeringar

Källa: SCB majenkät, Skogsindustrierna

Investeringarna för i år beräknas nå 14,4 miljarder kronor. Skogsindustrin står i år för en femtedel av den totala industrins investeringar. De totala satsningarna för skogsindustrin för den senaste treårsperiod blir 46,5 miljarder kronor.

Investeringarna för de olika branscherna inom skogsindustrin varierar. Investeringarna inom sågverksindustrin förväntas öka under året till 1,9 miljarder kronor. För massaindustrin har de stora investeringarna genomförts och investeringarna för 2018 beräknas minska till 3,5 miljarder kronor. Pappersindustrins investeringar beräknas stiga under året till 7 miljarder kronor. Investeringarna inom industrin för varor av papper och trä går ner under året till 1,9 miljarder kronor.

Skogsindustrin har under de senaste åren aviserat om många och stora investeringar. Delar av dessa har färdigställts, medan andra stora investeringar har påbörjats och beräknas vara genomförda under innevarande och nästa år. Förutom nya maskiner sker även investeringar inom bioprodukter, biobränslepannor, torkanläggningar, befintliga såglinjer, kapacitetshöjande åtgärder med mera.

5.2 Skogsindustrins investeringar

löpande priser, mnkr	prognos		
	2016	2017	2018
Såverksindustrin	1 671	1 734	1 928
Massaindustrin	7 744	4 972	3 534
Pappersindustrin	4 295	6 998	7 008
Varor av papper och trä	2 042	2 674	1 884
Summa investeringar	15 752	16 378	14 354

Källa: SCB investeringsenkät maj 2018

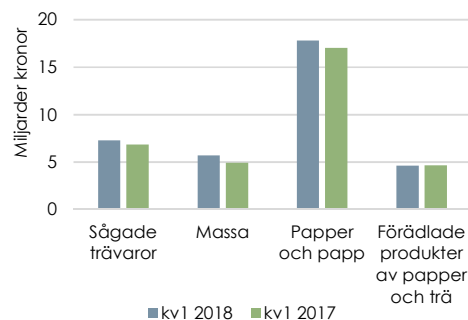
Exportvärde

SCB har presenterat sin exportstatistik för det första kvartalet 2018. Den totala svenska varuexporten har ökat under perioden. Värdet för första kvartalet uppgick till 346 miljarder kronor i löpande priser. Det är en uppgång med sju procent. Importen av varor steg med åtta procent till 349 miljarder kronor i löpande priser, vilket har gett ett handelsnetto på minus 3 miljarder för årets första kvartal.

Exportvärdet för de olika varuområden varierar; verkstadsvaror gick upp med tio procent, mineralvaror steg med nio procent och kemivaror ökade med fyra procent. Värdet av skogsvaror steg med 6 procent för det första kvartalet.

Exportvärdet för skogsvaror var under första kvartalet 35,5 miljarder kronor i löpande priser, en ökning med fem procent. Värdet för de olika områdena inom skogsvaror skiftar. Exportvärdet för trävaror har gått upp med sju procent till 7,2 miljarder kronor. Värdet för papper har ökat med fem procent till 17,8 miljarder kronor medan värdet för massa har stigit till 5,7 miljarder kronor, en uppgång med 16 procent.

5.3 Skogsprodukterna exportvärde

Källa: SCB